

Aj v poľnohospodárstve platia pravidlá biznisu, no bez štátnej podpory sa nezaobíde

Odborníci poukazujú na zmenu myslenia poľnohospodárov a inšpiráciu v nových technológiách a systéme riadenia podniku.

Družstvo ako právna forma podnikania je pre poľnohospodárov stále atraktívna. Napriek transformáciám družstiev na akciové spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným existujú na Slovensku družstvá, ktoré plnia svoju úlohu v agrosektore, ba dokonca sú v zisku. Cesta k jeho dosiahnutie je však veľmi dlhá a zložitá, no nie nemožná. Zhodli sa na tom účastníci diskusného fóra Hospodárskych novín HNclub, ktorého témou bola budúcnosť podnikania družstiev.

„Poľnohospodárstvo je špecifický sektor, ale aj v ňom platia ekonomické pravidlá. Pokiaľ do podnikov vstúpia noví ľudia, nové metódy, nové investície, má perspektívy,“ hovorí špecialista na družstevné právo Daniel J. Kratky zo spoločnosti KRATKY GLOBAL: LawFarm. Slovenská družstevná forma podnikania je podľa neho atraktívna už aj preto, že je v slovenskom právnom poriadku jasne formulovaná, má v porovnaní s inými obchodnými spoločnosťami najmenšiu paragrafovú úpravu, teda je najmenej regulovaná štátom. Družstevné právo sa však na slovenských univerzitách nevyučuje, čo je

podľa Kratkeho chyba. Podčiarkol význam družstva v obciach, ktoré ich ešte vždy vnímajú ako komunitu ľudí a teda majú aj sociálny rozmer. „Dostať týchto ľudí do pozície akcionárov, to je pre nich niečo nové,“ doplnil Kratky.

Poľnohospodári sa okrem tvrdého konkurenčného prostredia, nízkymi výkupnými cenami, či slabou podporou zo strany štátu boria aj s nedostatkom investičného kapitálu. „Niektorí majú vysnívanú predstavu o investícii do poľnohospodárstva. Veľa z nich však nedopadne dobre. Realita totiž dokazuje, že o družstvo sa treba dennodenne starať,“ upozornil Tomáš Kukučka zo spoločnosti ESIN.

Pohľad cez čísla

Princípy trhovej ekonomiky sú jasne stanovené. Napriek špecifikám podnikania v agrosektore je pre investora dôležitá návratnosť z dlhodobého hľadiska a nie krátkodobý zisk s okamžitým rušením stratových výrob bez náhrady, myslí si Rastislav Klembara zo Slovenského farmárskeho družstva. Inšpirovať sa podľa neho treba v zahraničí. „Pokiaľ porovnávam Slovensko s krajinami V4 alebo aj východným Nemeckom, tak krajiny, ktoré prešli transformačným procesom, kedy sa vlastníctvo vyriešilo, ako sú východné Nemecko a Česko, tak tí sú už pred nami,“ upozornil a dodal, že práve tieto štáty mali rovnakú východiskovú pozíciu ako Slovensko. Podľa

odborníkov je tiež dôležité zmeniť aj myslenie podnikania a zbaviť sa zvykov z minulosti. Tomáš Kukučka zo spoločnosti ESIN vidí v poľnohospodárstve priestor najmä pre mladých inovatívnych ľudí a podnikom radí, aby sa zbavili stratovej produkcie. „Ak to začnú robiť systémom, ako je zvykom vonku, majú perspektívy. Určite sú na Slovensku niektoré celky, ktoré nefungujú efektívne, či už je to výber správneho pestovania plodín alebo sa venujú aj naďalej stratovým výrobám, ktoré by mali opustiť,“ povedal Kukučka.

Ľudia potrebujú potravu a o tento produkt bude vždy záujem. „Otázkou je, či slovenskí výrobcovia budú tieto produkty vyrábať aj efektívne. Ak áno, budú ziskoví,“ doplnil Klembara. Nový význam a priestor na investíciu a rozvoj vidí Klembara v budovaní lokálnych značiek slovenských produktov, ktoré v Európskej únii budovali vyspelé štáty už roky. □